

KATTO

KOTOUTUMISEEN TARVITAAN KOTI

Hankkeen toteuttaja: [Moniheli ry](#) – Monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto

Hankkeen rahoittaja: STEA

Hankkeen toteutusaika: 03.2016 – 02.2019

Hankkeen työntekijät: Projektikoordinaattori Tuija Mustajärvi, projektikoordinaattorin sijainen (17.10.2016 – 31.12.2017) Melis Ari-Gürhanlı, projektityöntekijä Çisil Heltimainen

Hankkeen tukijoukko: Hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut vuoden 2017 loppuun mennessä yhteensä 6 kertaa. Ohjausryhmään kuuluu rahoittajan edustajan lisäksi 9 asiantuntijaa. Hankkeen toiminta on suunniteltu ja toteutettu tiiviissä yhteistyössä kolmannen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa.

Hankkeen tavoite: Maahanmuuttajien asunnottomuuden ennaltaehkäisy lisäämällä maahanmuuttajien tietoa asumisasiosta, vahvistamalla yhteistyötä asumiseen liittyvien toimijoiden kesken, edistämällä keskustelua yleisemmällä tasolla maahanmuuttajien kohtaamisesta haasteista asuntomarkkinoilla ja Suomessa asumisesta. Katto-hanke on osa valtakunnallista asunnottomuuden ennaltaehkäisyohjelmaa (AUNE 2016-2019).

Matalan kynnyksen toiminta

Asumisen infotilaisuudet: Hankkeen työntekijät ovat vierailleet suomen kielen kursseilla, kotoutumiskoulutuksien luokissa, yhteistyökumppaneiden pitämässä vertaistukiryhmissä sekä vastaanottokeskuksissa, lähinnä pääkaupunkiseudulla, pitämässä maahanmuuttajille infotilaisuuksia asumisesta. Infotilaisuudet ovat sisältäneet tietoa pääkaupunkiseudun asumistilanteesta, asuntohausta, asumisen eri muodoista, Suomessa asumisesta, turvallisuudesta, asukkaiden oikeuksista ja vastuista, asumisen tuesta sekä tukea ja neuvontaa tarjoavista julkisen ja kolmannen sektorin toimijoista. Infotilaisuuksissa hanketyöntekijät ovat avanneet haasteellisia käsitteitä ja maahanmuuttajille varsin uusia toimintamuotoja käytännönläheisillä esimerkeillä ja räätälöineet keskustelun fasilitoinnin aina ryhmän mukaan. Infotilaisuuksia on pidetty vuoden 2017 loppuun mennessä yhteensä **33 kappaletta**, näiden avulla on tavoitettu **yhteensä 952** eri taustoista tulevaa ja eri syistä Suomeen muuttaneita maahanmuuttajia.

Kädestä pitäen: 24.2.2017 – 13.3.2017 välisenä aikana hanke järjesti asuntoa etsivien maahanmuuttajien vertaistuki- ja neuvontaryhmän, jossa osallistujat saivat intensiivistä yksilöneuvontaa ja tukea asunnon hakemisessa. Asunnon hakemiseen liittyvien toimenpiteiden lisäksi ryhmässä kartoitettiin osallistujien elämäntilannetta sekä seurattiin kunkin asunnonhakupolkuja. Toiminnan veti suomen ja englannin lisäksi arabiaa ja persiaa osaava sosionomiopiskelija hanketyöntekijöiden johdolla. Osallistujia oli **yhteensä 5**. Syksyllä 2017 kädestä pitäen -ryhmätoimintaa yritettiin jälleen käynnistää, mutta osallistujien puutteesta ryhmä jouduttiin perumaan.

Materiaalit

Hankkeen työntekijät valmistivat asunnon hakuvaiheessa hyödyttävän [Hyvä huomioda!](#) – listan syksyllä 2016. Lista on Migrin toimesta käännetty useammalle kielelle ja levitetty mm. vastaanottokeskuksiin. Lainvastaisesta toiminnasta varoitettava [Nollatoleranssi hämärälle asunnon välitystoiminnalle](#) -teksti löytyy suomeksi, turkiksi, englanniksi ja somaliksi.

Ylitti odotuksiani.
Opin paljon ja
pääsin myös
harjoittelemaan.

Hyvä sisältö ja
asiantuntijaote.

Olimme erittäin tyytyväisiä
infoon. Kieli oli kohdennettu
hyvin maahanmuuttajille ja
esitys oli havainnollinen.
Parempaa ei olisi voinut toivoa.

Tilaisuudet koettiin erittäin
hyödyllisinä ja esille tuli uusia
asioita. Vetäjien esiintyminen
sai kovasti kehuja:
opiskelijoiden osallistaminen
oli loistavaa!

Todella hyödyllistä
tietoa
asumisneuvonnassa!

Ammattilaisille suunnatut tilaisuudet

Asumisasioiden koulutus maahanmuuttajayhdistyksille ja yhteisössään aktiivisille maahanmuuttajille, 28.9.2016: Koulutus muodostui Helsingin kaupungin sosiaalitoimen, Takuusäätiön, Ne-rå neuvontapisteen ja Naapurisovittelukeskuksen esittelyistä. Osallistujia oli yhteensä 19.

Koulutus asumistoiimijoille, 27.4.2017: Koulutus muodostui Katto-hankkeen toiminnan esittelyn lisäksi selko-suomi-, maahanmuuttajien kohtaaminen- ja etsivätyö- työpajoista. Työpajojen vetäjät olivat kaikki maahanmuuttajataustaisia asiantuntijoita. Osallistujia, joista suurin osa oli sosiaaliohjaajia, oli 17.

Asuminen ja Itsenäistyminen – vapaaehtoisen rooli, 30.8.2017: Yhteistyössä Espoon Järjestöjen Yhteisön kanssa ensisijaisesti Suomeen yksin saapuneiden nuorten turvapaikanhakijoiden kanssa työskenteleville vapaaehtoisille suunnatussa koulutuksessa pohdittiin, miten vapaaehtoinen voi tukea nuorta ensiasuntoon muutossa ja talouden hallinnassa. Osallistujia oli 7.

Kotoutumisen tukeminen maahanmuuttajien asumisessa, 28.9.2017: Yhteistyössä Y-säätiön Verkstokehittäjät -hankkeen ja Suomen Punaisen Ristin kanssa järjestetyssä koulutuksessa tarkasteltiin, miten maahanmuuttajien kotoutumista voisi parhaiten tukea asumissosiaalityössä ja mitä hyviä käytäntöjä eri hankkeiden parissa on meneillään. Osallistujien taustoista löytyi asumisneuvoja (kaupunkien, järjestöjen, kiinteistöyhtiöiden) sekä isännöitsijöitä, sosiaalityöntekijöitä ja muita asumissosiaalista työtä tekeviä henkilöitä valtakunnallisesti. Läsnäolijoita oli vajaa viitisenkymmentä ja etäyhteyksien päässä oli saman verran osallistujia.

Asumisen eri tavat eri kulttuureissa, 1.11.2017: Maahanmuuttajien ja asumisasioiden parissa työskenteleville suunnatussa koulutuksessa käsiteltiin Lähi-idän, Somalian ja Thaimaan asumiskulttuureja ja keskusteltiin miten näiltä alueelta Suomeen muuttaneet sopeutuvat suomalaisiin koteihinsa. Kaikki kouluttajat olivat omien kotimaidensa asumiskulttuureihin perehtyneitä maahanmuuttajataustaisia asiantuntijoita. Osallistujia oli yhteensä 41.

SPARK – Eradication of migrant homelessness in Finland, 29.11.2017: Vuoden viimeinen tilaisuus toi yhteen eri sidosryhmien edustajia pohtimaan työtapoja maahanmuuttaneille suunnatun tiedon parantamiseen ja hämäreiden toimintojen estämiseen asuntomarkkinoilla. Tilaisuuden tavoite oli vahvistaa yhteistyötä sektorien välillä ja luoda ketteriä toimintamuotoja palvelusuunnittelijan johdolla. Osallistujia oli n.30.

Materiaalit

www.kattohanke.fi verkkosivuille on koottu hyödyllisiä tietoja asunnottomuudesta, asunnon hakemisesta, vuokrasopimuksen tekemisestä, ongelmien ratkaisusta sekä muita linkkejä, työkaluja ja asunnottomuuden kanssa työskentelevien tahojen yhteistietoja. Verkkosivuilta lisäksi löytyy hankkeen tuottamat **kokemus- ja vinkkivideot**, joita voivat hyödyntää sekä maahanmuuttajat että asumisteemaa käsittelevät ohjaajat.

Kaikille avoimet tilaisuudet

Project Launch, 10.6.2016: Moniheli ry:n uusien toimitilojen avajaisesten yhteydessä Monihelin jäsenjärjestöille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille tiedotettiin hankkeen käynnistämisestä ja suunnitelmista.

Avoim keskustelutilaisuus maahanmuuttajayhdistyksille, 21.6.2016: Maahanmuuttajien kokemia haasteita asumisasioissa käsittelevään tilaisuuteen osallistui yhteensä 11 henkilöä.

Toivo kodista - kohti Suomea -keskustelutilaisuus, 15.9.2017: Yhteistyössä Suomen Benelux-instituutin kanssa Habitare messujen yhteydessä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa asiantuntija Hanna Dahlmann (ARA) ja kaupunginvaltuutettu Suldaan Said Ahmed (Vas.) nostivat esiin pakolaisten asumistilannetta ja kaupungin ratkaisuja asuntopulaan. Tilaisuus striimattiin hankkeen [Facebook-sivulla](#).

Maailma kylässä -festivaalit 2016 & 2017: Molempina vuosina hanke oli vahvasti esillä, levittämässä tietoa hankkeen toiminnasta sekä asumisasioista Monihelin festivaalitelan alla. Vuonna 2016 hanke järjesti asunnonhausta roolipelin, jossa osallistujat esittivät eritaustaisia maahanmuuttajia ja vuonna 2017 hanke järjesti paneelikeskustelun, jossa olivat mukana Vailla vakinaista asuntoa ry:n, Sininauhasäätiön sekä Kotimajoituksen Tuki Refugees Welcome Finland ry:n edustajat.

Järjestöt kotouttavat, 28.10.2016 & 27.10.2017: Monihelin yhdessä Monika-Naisten kanssa peräkkäisinä vuosina järjestämät Avoimet Ovet -tilaisuudet ovat olleet erittäin onnistuneita yhteistyökumppaneiden, sidosryhmien, jäsenten sekä kohderyhmäläisten osallistumisen kannalta. Hankkeen toiminta ja tarve herätti erityistä kiinnostusta toimiston suihkutilaan rakennetun Koti kadulla-installaation myötä.

Asunnottomien Yö 17.10.

Ympäristöministeriön ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen vuosittain järjestämässä Asunnottomuuspäivän tapahtumassa vuonna 2016 hanke oli mukana koordinoimassa ja järjestämässä eritaustaisten maahanmuuttajien asuntohakupolkua käsittelevän roolipelin. Saman päivän iltana hanke järjesti **Pasilan Kirjastossa** maahanmuuttajien asunnottomuuteen keskittyvän tilaisuuden, jossa yhteistyökumppaneista olivat mukana Helsingin Ohjaamo, Pääkaupunkiseudun Nuorisoasunnot ry, Takuu säätiö, Neuvontapiste Ne-rä, Sininauhasäätiö, Hekan asumiskummitoiminta, Naapurussovittelun keskus, Suomi-Syyria ystävyysseura. Osallistujia oli yhteensä n.80.

Vuonna 2017 hanke oli koordinoimassa **Kontulassa** ensimmäistä kertaa järjestetyn **Asunnottomien Yön- päivätapahtuman** yhteistyössä Kontulan Lähiöaseman, Symppiksen ja D- aseman sekä paikallisten taiteilijoiden kanssa. Päivä koostui eri pisteissä järjestetyistä puheista, järjestötorista, asuntohaku-klinikasta, ruokatarjoilusta, työpajoista sekä hiustenleikkauspisteestä. Tapahtuma oli päivän ainut tapahtuma, joka keskittyi maahanmuuttaneiden asunnottomuuteen. VVA ry:n koordinoimassa Dallapen-puiston päätapahtumassa hanke oli mukana Maria Baric Companyn toteuttaman näyttävän tuliesityksen myötä. 16.10. Hyvinkäällä järjestetyssä Asunnottomuuspäivän seminaarissa hanke oli esillä messuosuudessa. Molemmissa tapahtumassa Katto-hanke toi erityisesti esille hämäreiden toimijoiden lisääntymistä pääkaupunkiseudun asuntomarkkinoilla.

Vaikuttamistyö on osa hankkeen toimintaa. Molempina vuosina Katto-hanke julkaisi kannanoton Asunnottomien Yön-yhteydessä. Vuoden 2016 kannanottoa valmisteltiin yhdessä Vailla Vakinaista Asuntoa ry:n ja R3 Maahanmuuttajanuorten tuki ry:n kanssa ja sen allekirjoitti valmistajien lisäksi 13 tahoja. Vuoden 2017 kannanoton allekirjoitti yhteensä 40 tahoja, joiden joukossa olivat mm. ympäristöministeri Tiilikainen, Vantaan kaupunki ja Espoon aikuisten sosiaalipalvelut. Kannanotot ovat luettavissa [verkkosivuillamme](#).

Poimintoja medianäkyvyydestä

"[Asunnottomilta nyhdetään jopa 3 500 euron pimeitä välitysmaksuja, sanovat järjestöt](#)", Helsingin Sanomat, 17.10.2017

"[Näin vuokra-asuntokiskurit vedättävät maahanmuuttajia Helsingin seudulla](#)", Helsingin Uutiset, 17.10.2017

"[Utsatta invandrare är lysande affär på svarta bostadsmarknaden kan krävas på tusentals euro för att få kontrakt](#)", Yle Nyheter, 17.10.2017

"[Kotoutumiseen tarvitaan katto päin päälle](#)", Kansan Uutiset, 17.10.2017

"[Kotoutumiseen tarvitaan koti](#)", Kotouttaminen.fi blogi, 21.4.2017

"Asumisapu tukee kotoutumisen alkuvaiheessa", Sutina-jäsenlehti, 1/2017 s.11

"[Kotoutumiseen tarvitaan koti](#)", Asukki-lehti, 1/2017 s.9

"[Asunnottomuus maahanmuuttajien haasteena](#)", Kaupunkikanava, 17.10.2016

Neuvontatori
klo 18-22 (eri kielillä)
Kysy asunnon hakemisesta, oman talouden hallinnasta ja muista asumiseen liittyvistä asioista

Tarinatatteria
klo 18:50-19:20 (tallennettuna)
Eläydy illan toimen tarinatatteria Kapriisin matkassa

Paneelikeskustelu
klo 19:30-20:45 (suomeksi)
Kuule asiantuntijoiden näkönyksiä maahanmuuttajien asunnottomuudesta

On the Streets of Helsinki -lyhytelokuva
klo 20:45 - 21:45 (englanniksi)
Näe vilaus paperittomien arjesta Helsingin kaduilla ja keskustele toimesta ohjaajan kanssa

PASILAN KIRJASTOSSA
ASUNNOTTOMIEN YÖNÄ
17.10.2016
KLO 18-22

NÄKÖKULMIA MAAHANMUUTTAJAIN ASUNNOTTOMUUTEEN

Tapahtuman on vapaa pääsy. Tule mukaan ja kuule kaikki tarinalliset. Tervetuloa! Katso tarkka ohjelma osoitteesta [kattohanke.fi](#)

TULE MUKAAN KAIKILLE AVOIMEEN ASUNNOTTOMIEN YÖN PÄIVÄTAPAHTUMAAN KONTULAAN 17.10.2017

SYMPPIKSESSÄ KLO 9:00 - 14:00
KEMILÄIDANKAJA 4, KORTTELIALUE
Hiustenleikkaus ja valokuvaus
Ruokatarjoilu
Vaatejätelu

LÄHIÖASEMALLA KLO 13:00 - 17:00
KEMILÄIDANKAJA 4 C
Järjestötori
Asunnonhakuklinikka maahanmuuttajille
Kahvi- ja pullatarjoilu

D-ASEMALLA KLO 14:30 - 16:30
KONTULAN METROASEMA
Kangaskassityöpaja ja
Kohtaamisia unelmien äärellä
-toivetyöpaja

METROASEMAN K-SUPERMARKETIN AULASSA KESKUSTELUJA
13:30 - 13:50
Kaupunginvaltuutettu Eveliina Heinälomaa (SDP)
valtuuston roolista ja asumispoliittisista
14:00 - 14:20
Sininauhasäätiö
asuntomarkkinoilla syrjäytyneistä
14:30 - 14:50
Kokemusasiantuntija
asunnottomana olemisesta
15:00 - 15:20
Helsingin Pelastuslaitos ry
kodin turvallisuudesta
15:30 - 15:50
Takuusäätiö talousasioista
16:00 - 16:20
Kaupunginvaltuutettu Suldaan Said Ahmed (Vas)
kontulalaisena olemisesta
16:30 - 17:00
Suomen Vuokranantajat ry
hämmästä vuokranantajista
ja pimeistä välitystoiminnasta

Tilaisuudessa kerättyä tuloa pääsee osaksi Maria Baric Companyn tuliesitystä "Tulien tanssi", joka nähdään illalla Asunnottomien yön ilatapahtumassa Dallapenpuistossa klo 21:00

Vleiset ongelmat ja kehittämisen paikat

- Pääkaupunkiseudulla on kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen pula! Kaupungin- ja ARA-asuntoihin jonot ovat aivan liian pitkät; viranomaiset eivät pysty reagoimaan tarpeisiin riittävän nopeasti.
- Asuntomarkkinoilla tapahtuu syrjintää!
- Kotouttamispalveluja tarjoavien ja asumisen saralla toimivien tahojen välillä yhteistyö on puutteellista; palveluihin kuuluvat maahanmuuttajat eivät saa kattavaa tietoa asumisasioista.
- Pääkaupunkiseudulla hämäreiden vuokranantajien ja välitystoimijoiden määrä on lisääntynyt huomattavasti.

MONIHEL

